

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 3Cdo/239/2019  
Identifikačné číslo spisu: 8316203075  
Dátum vydania rozhodnutia: 29.06.2021  
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8316203075.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Z. S. L. G., súdnej exekútorky v E., Š. XX, zastúpeného JUDr. Júliusom Bučekom, advokátom v Humennom, Štefánikova 18, proti žalovaným 1/ Z. Z. P. a 2/ S. P., obom trvale bytom v N., K. XXXX/X, o uloženie povinnosti zabezpečiť zmenu majiteľa účtu v banke, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 5C/130/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 12. februára 2019 sp. zn. 14Co/28/2018, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou 5. apríla 2016 v znení jej zmeny pripustenej uznesením Okresného súdu Humenné (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) z 15. marca 2018 č. k. 5C/130/2016-190 na žalovanom 1/ domáhala uloženia mu povinnosti uskutočniť všetky potrebné právne úkony k tomu, aby došlo k zmene majiteľa účtu č. XXXXXXXXXXXX/XXXX IBAN: N. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, vedenému (správne „vedeného“ - pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) vo I. Ú. I. G., M..N., a to z tohto žalovaného 1/ na žalobkyňu; na žalovanom 2/ potom uloženia mu identickej povinnosti, týkajúcej sa ale účtu č. XXXXXXXXXXXX/XXXX IBAN: N. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, vedenému (i tu správne „vedeného“) v N. N., M..N.. zo žalovaného 2/ na žalobkyňu (okrem náhrady trov konania). Podľa skutkových okolností v žalobe a v podaní, ktorým došlo k jej zmene, bola žalobkyňa po zániku žalovanému 1/ funkcie súdneho exekútora (jeho odvolaním na základe rozhodnutia ministra spravodlivosti) určená (dekrétom Slovenskej komory exekútorov, ďalej tiež len „komora“ z 3. februára 2016) za jeho náhradníčku, neboli jej ale odovzdané všetky exekučné spisy a aj v tých odovzdaných chýbalo uvedenie prijatých platieb a ich rozúčtovanie. Žalovaný 1/ na výzvy vecí dať do poriadku nereagoval a žalobkyňi komora oznámila 3 účty odvolaného exekútora v bankách (v Y. G., vo I. Ú. G. a v N. N.), vedené ňou ako jeho tzv. zberné účty (osobitné účty exekútora slúžiace na sústreďovanie plnení vymožených v prospech oprávnených). Z tých k účtu v Y. G. dispozičné právo na žalobkyňu bolo prevedené, u účtu vo I. Ú. G. bol prevod zrušený po zistení, že nejde o tzv. zberný, ale podnikateľský účet odvolaného exekútora a napokon u účtu v N. N. prevodu

dispozičného práva bránilo to, že v tomto prípade nešlo o účet exekútora, ale od neho odchyľnej fyzickej osoby (žalovaného 2/).

2. Súd prvej inštancie rozsudkom zo 16. mája 2018 č. k. 5C/130/2016 - 220 žalobu zamietol a žalovaným nepriznal náhradu trov konania. V rozsudku právne zdôvodnenom ust. § 12 ods. 5, § 16 ods. 1 písm. f/ a ods. 7 a § 16a ods. 3 Exekučného poriadku (zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších zmien a doplnení), § 708 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka (zákona č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), čl. IV bodu 4.9.6 Všeobecných obchodných podmienok pre depozitné produkty I. Ú.I. G., čl. IV bodu 4.1.7 Všeobecných obchodných podmienok pre vkladové účty N. N. a § 137 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení zákona č. 87/2017 Z. z. a dnes už i zákona č. 350/2018 Z. z., ďalej tiež len „C. s. p.“) vyslovil názor, že žaloba nebola (po pripustení jej zmeny) dôvodnou a nebolo jej možné vyhovieť, keď rozhodná právna úprava predpokladá výlučne oprávnenie náhradníka exekútora, ktorému zanikla funkcia, disponovať s tzv. zberným účtom a súvisiace oprávnenie domáhať sa prevodu takéhoto dispozičného práva a prípadnej súčinnosti, z ničoho však naopak nejde vyvodiť existenciu oprávnenia domáhať sa i zmeny majiteľa účtu (ku ktorému obmedzeniu vôle strán už súd i so zreteľom k ústavne zaručenej ochrane ľudských práv a slobôd pristúpiť nemôže). Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil (súd prvej inštancie) právne ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. a vecne plným úspechom žalovaných, ktorým ale v konaní žiadne trovy nevznikli.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 12. februára 2019 sp. zn. 14Co/28/ 2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 aj 2 C. s. p. potvrdil a sporovým stranám (obom ?) nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Okrem stotožnenia sa i s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a odkázania naň zdôraznil, že požiadavka zo žaloby po jej zmene nezodpovedala žiadnej z požiadaviek spadajúcich pod úpravu možných žalôb podľa § 137 C. s. p. a aj keď tam uvedený výpočet je iba demonštratívny (príkladný), iné žaloby možno pripustiť zásadne len vtedy, ak petit (samotný žalobný návrh alebo tiež návrh na výrok rozsudku súdu - pozn. najvyššieho súdu) má oporu v hmotnom práve. Súdna prax síce akceptuje aj žaloby o nahradenie prejavu vôle, sledujúce uzavretie budúcich zmlúv, na ktoré jedna zo sporových strán (žalovaný) ochotná nie je, tu však nešlo o taký prípad (zvlášť ak stranami sporu v súvislosti s pripustením zmeny žaloby a jej čiastočným späťvzatím proti pôvodným žalovaným 3/ a 4/ prestali byť obe banky vedúce žalobou uvádzané účty). Ak judikatúra je (podľa odvolacieho súdu) jednotná v tom, že pri právnych vzťahoch súvisiacich s vedením účtov v bankách nie je vlastníkom prostriedkov na účte jeho zriaďovateľ, ale banka (povinná podľa pokynov klienta realizovať s prostriedkami na účte príslušné operácie) a zriaďovateľ tu má voči banke pohľadávku, i odvolací súd mal za to, že možnosť domáhať sa prevodu dispozičného oprávnenia je maximom, ktoré ide (úspešne) požadovať (a naopak ostatná požiadavka žalobkyne na zmeny „majiteľov účtov“ už zjavným vybočením z medzí platnej úpravy). Petit žaloby napriek jeho čiastočnej neurčitosti (čo do konkretizácie potrebných úkonov, majúcich sa zo strany žalovaných realizovať) nebránil vecnému rozhodovaniu o žalobe, uzavrel odvolací súd, ktorý napokon rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil právne ust. § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 C. s. p. a vecne neúspechom žalobkyne a nepožadovaním náhrady úspešnými žalovanými.

4. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f/ aj § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Nesprávnym procesným postupom súdu, znemožňujúcim uskutočňovanie jej prináležiacich procesných práv v miere porušujúcej právo na spravodlivý proces bolo podľa nej pripustenie zmeny žaloby a následné zamietnutie žaloby súdom prvej inštancie, ako aj potvrdenie takéhoto rozsudku odvolacím súdom bez toho, aby jej bola poskytnutá možnosť žalobný návrh (podľa názoru odvolacieho súdu čo do konkretizácie všetkých potrebných právnych úkonov nedostatočne určitý) spresniť. V tejto súvislosti poukázala tiež na právne názory vyslovené Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej tiež len „ústavný súd“) vo veci sp. zn. II. ÚS 135/2004 a najvyšším súdom vo veci zn. 4 Cdo 143/2006, resp. aj v ďalšom rozhodnutí uverejnenom v časopise Zo súdnej praxe 56/2005. V doterajšej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu neriešenou právnou otázkou, na ktorej záviselo i napádané rozhodnutie odvolacieho súdu, je potom otázka spôsobu, akým sa môže náhradník súdneho exekútora domáhať prevodu práv a povinností k takému účtu odvolaného súdneho exekútora, ktorý nebol (v rozpore s Exekučným poriadkom) zriadený ako osobitný zberný účet, teda či je v zmysle § 16a ods. 3 Exekučného poriadku možné domáhať sa aj prevodu práv

a povinností súvisiacich s právnym postavením majiteľa účtu. Navrhla zrušenie rozsudku odvolacieho súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie.

5. Žalovaní navrhli dovolanie odmietnuť, majúc za to, že toto nie je dôvodné.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana, v ktorej neprospech boli vydané napádané rozhodnutia oboch nižších súdov (§ 424 C. s. p.), a to za splnenia i podmienok jej zastúpenia a spísania dovolania na to určenou osobou (§ 429 ods. 1 C. s. p.), na ktorých by inak pre zákonom predpísané vysokoškolské vzdelanie dovolateľky ani nebolo nutné trvať (§ 429 ods. 2 písm. a/ C. s. p.) bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie, prečo bol namieste taký postup (§ 451 ods. 3 C. s. p.), je uvedené v nasledovných bodoch.

7. Podľa § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

8. Podľa § 420 písm. f/ C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. V prejednávanej veci sa nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie videl v pripustení ním takej zmeny žaloby, ktorá podľa oboch nižších súdov nemala dostatočne určitý (konkrétny) petit a vo vecnom rozhodnutí o taktó zmenenej žalobe (jej zamietnutím) bez toho, aby žalobkyni bola poskytnutá možnosť nesprávnosť napraviť, v prípade odvolacieho súdu potom v „odobrení“ práve spomínaného postupu súdu prvej inštancie. Nič z toho však podľa názoru dovolacieho súdu za postup na ujmu práva strany sporu na spravodlivý proces považovať nejde.

10. Podľa § 160 C. s. p. (inak ustanovenia zákona nazvaného „Všeobecná poučovacia povinnosť“) súd poskytuje stranám poučenia o ich procesných právach a povinnostiach v rozsahu ustanovenom týmto zákonom (odsek 1) a vždy poučí strany o ich práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (odsek 2); poučovaciu povinnosť podľa odsekov 1 a 2 súd ale nemá, ak je stranou štát, štátny orgán alebo právnická osoba a osoba, ktorá za ňu koná, alebo jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa alebo fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (odsek 3 písmeno a/) alebo strana zastúpená advokátom, právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, odborovou organizáciou alebo fyzickou osobou, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (odsek 3 písm. b/).

11. Z obsahu spisu v prejednávanej veci je mimo akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že žalobkyňa sama je osobou s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (s priznaným akademickým titulom „JUDr.“) a okrem toho už aj v konaní pred nižšími súdmi bola zastúpená advokátom, preto žiaden z nižších súdov na jej poučovanie o procesných právach a povinnostiach (vrátane prípadného usmerňovania v tom, ako má vyzerat' požiadavkám vykonateľnosti zodpovedajúci petit) nebol povinný (a za opisovaného stavu vecí ani oprávnený, pretože opačným prístupom, ktorý by nemal svoj náprotivok i v zodpovedajúcom poučení prinajmenšom toho zo žalovaných, u ktorého na právnické vzdelanie niet z čoho usudzovať, by mohlo dôjsť tiež k narušeniu princípu rovnosti zbraní). To isté platí aj vo vzťahu k potrebe (tu rozumej nepotrebnosti) prípadných aktivít ktoréhokoľvek z nižších súdov, smerujúcich k spresneniu žaloby aj jej zmeny, majúcich pôvod vo vlastnej iniciatíve samotného iniciátora konania.

12. Ak teda v prejednávanej veci nižšie súdy žalobkyňu predtým, čo došlo k zamietnutiu žaloby, nepoučili o nedostatočnej konkrétosti petitu žaloby (v znení jej zmeny), neposkytli jej príležitosť tento (petit) spresniť, súd prvej inštancie zmenu žaloby pripustil a následne zmenenú žalobu zamietol a odvolací súd jeho rozsudok potvrdil, nemalo to za následok porušenie procesných práv neskoršej dovolateľky, tobôž nie v intenzite zakladajúcej porušenie práva na spravodlivý proces, zvlášť ak z odôvodnení rozsudkov oboch nižších súdov vyplýva, že nepresnosť petitu žaloby považoval iba za jeden z dôvodov nemožnosti vyhovieť žalobe len odvolací súd, najmä ale oba nižšie súdy meritorne rozhodnutia v neprospech žalobkyne primárne odôvodnili nedostatkom opory požiadaviek na zmeny majiteľov účtov v tzv. hmotnom práve. Na tomto nič nemenili ani rozhodnutia ústavného súdu a najvyššieho súdu uvádzané v dovolaní, keď podstatou záverov z prvých dvoch takýchto rozhodnutí je

len praktický zákaz súdom vyhýbať sa vecným rozhodnutiam o požiadavkách nastoľovaných žalobami pre často iba formálne nedostatky žalobných návrhov (k porušeniu ktorého zákazu ale v prejednávanej veci pre vecné prejednanie žaloby a i rozhodnutie o nej oboma nižšími súdmi nedošlo) a tretie (prakticky prenášajúce povinnosť formulovať žalobnú požiadavku zo žalobcu na súd a takto de facto zbavujúce žalobcu zodpovednosti za to, ako právo uplatní) bolo už od čias jeho vydania navzdory jeho publikácii treba považovať (v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu) za exces.

13. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

Podľa § 432 C. s. p. dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (odsek 1) a dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (odsek 2).

14. Relevanciu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. (rovnako ako v prípade písmen a/ a c/ rovnakého paragrafu, odseku i zákona) má len právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 1 C. s. p.) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípady) - zároveň platí, že ak by naopak bola vyriešená správne, súdy (alebo prinajmenšom ten z nich, ktorý rozhodol v druhej inštancii) by nevyhnutne rozhodli (rozhodol) inak - teda spôsobom pre dovolateľa priaznivejším.

15. V danom spore oba nižšie súdy odmietli požiadavku žalobkyne z jej zmenenej žaloby predovšetkým preto, že cieľom sledovaným žalobou po pripustení zmeny bola zmena majiteľov účtov v bankách (tak, aby sa bankami evidovanou majiteľkou oboch účtov stala namiesto žalovaného 1/ v prvom prípade a žalovaného 2/ v tom druhom žalobkyňa) a pre uloženie súvisiacich povinností (žalovaným) nešlo nájsť - na rozdiel od požiadavky uplatnenej pôvodnou žalobou - oporu v hmotnom práve (tu rozumej najmä v úprave slúžiacej na zabezpečenie prístupu náhradníka odvolaného súdneho exekútora k účtom, ktoré odvolaný exekútor zriadil v čase vykonávania ním exekučnej činnosti, resp. ešte predtým, než s takouto činnosťou začal a na ktorých by mali byť sústredené peňažné plnenia pochádzajúce z výkonu takejto činnosti a určené na uspokojenie oprávnených). Odvolací súd k práve uvedenému pridal i úvahy na tému, kto by mal byť považovaný za majiteľa účtu v banke a už vyššie približenú nepresnosť petitu žaloby. Pokiaľ potom žalobkyňa v dovolaní dosiaľ dovolacím súdom neriešenú právnu otázku, od ktorej záviselo aj rozhodnutie odvolacieho súdu (ako primárny - a tu vychádzajúc z dovolacieho návrhu jediný - predmet prieskumu v dovolacom konaní) formulovala ako otázku spôsobu, akým sa môže náhradník súdneho exekútora domáhať prevodu práv a povinností k takému účtu odvolaného súdneho exekútora, ktorý nebol v rozpore s Exekučným poriadkom zriadený ako osobitný zberný účet uvádzajúc tiež, že otázka majúca byť dovolacím súdom zodpovedaná je v skutočnosti otázkou, či je v zmysle § 16a ods. 3 Exekučného poriadku možné domáhať sa aj prevodu práv a povinností súvisiacich s právnym postavením majiteľa účtu, v prípade žiadnej z takto formulovaných právnych otázok nejde podľa názoru dovolacieho súdu usúdiť na to, že by práve od ich riešenia (a vyriešenia spôsobom žalobkyňou neprijímaným) záviselo dovolaním napádané rozhodnutie odvolacieho súdu.

16. Vo vzťahu k prvému spôsobu sformulovania otázky totiž platí, že tento vôbec nemal charakter polemiky so závermi nižších súdov, vedúcimi k zamietnutiu žaloby, ale v skutočnosti bol požiadavkou na návod, ako v druhovo totožných prípadoch postupovať, aby žalobca docielil úspech v spore a to bez toho, aby žalobkyňa dokázala čo i len jedným relevantným argumentom spochybníť záver nižších súdov o neakceptovateľnosti jej konečnej požiadavky z konania v prejednávanej veci. Odhliadajúc od toho, že poskytovanie takýchto návodov (na rozdiel od rozhodovania o správnosti niektorého z ponúkaných riešení) nie je úlohou súdov, takáto rýdzo akademická povaha otázky bez možnosti ovplyvnenia tou či onou možnou odpoveďou na ňu aj výsledku konania v tejto veci (samozrejme s výnimkou tu do úvahy neprichádzajúceho akceptovania názoru dovolateľky o opodstatnenosti jej požiadavky na zmenu majiteľov účtov, pre ktorú chýbali argumenty) spôsobovala, že nemohla byť naplnená tá požiadavka zákona, že tu ide o otázku, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

17. Pri druhom spôsobe sformulovania nastolenej otázky by síce šlo z obsahu dovolania vyvodíť, že

žalobkyňa zotrúva na tom, že interpretáciou ustanovenia § 16a ods. 3 Exekučného poriadku sa dá dospieť i k záveru o opodstatnenosti tej požiadavky, ktorú uplatnila zmenenou žalobou v prejednávanej veci ona (a za nesprávny tak má byť považovaný opačný názor nižších súdov), tu ale žalobkyňa jednak čiastočne (môžbyť aj pre pretrvávajúce používanie menej ostrého výraziva) ustúpila (zľavila) z požiadavky v zmenenej žalobe (nakolko prevod práv a povinností súvisiacich s právnym postavením majiteľa účtu zjavne nie je celkom to isté ako zmena majiteľa účtu), najmä ale tu (pri pretrvávajúcej oponentúre voči záverom nižších súdov) sa ešte viac (než v prípade rozobratom pod 16. zhora) prejavilo nevypravenie dovolania aj v tejto časti jednou z jeho esenciálnych náležitostí a to dovolacími dôvodmi (z akých dôvodov - vyjmúc tvrdené porušenie práva na spravodlivý proces - sa rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za nesprávne, tu porovnaj i § 428 C. s. p.) a takto aj nesplnenie podmienky v dovolaní opieranom o úpravu z § 421 C. s. p. uviesť, v čom spočíva nesprávnosť (dovoláním spochybňovaného) právneho posúdenia veci.

18. Dovolaciemu súdu za opísanej situácie preto neostalo iné, než dovolanie, ktorým bola neopodstatnene vytknutá tzv. zmätočnosťná vada podľa § 420 písm. f/ C. s. p. odmietnuť ako neprípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.) a v časti, v ktorej sa namietalo nesprávne právne posúdenie veci s ním naložiť rovnako, avšak pre kombináciu absencie jednej z náležitostí dovolania (§ 447 písm. d/ C. s. p.) a ním spôsobeného nevymedzenia uplatneného dovolacieho dôvodu spôsobom predpokladaným v ustanoveniach §§ 431 až 435 (§ 447 písm. f/ C. s. p.).

19. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0, v časti trov konania pomerom 2 : 1.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.